

Sygn. akt II K 233/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2016 r.

Sąd Rejonowy w Kętrzynie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Olejarczyk

Protokolant: p.o. sekr. sądowy Agata Gackiewicz

Prokurator Prokuratury Rejonowej: Jarosław Duczmalewski

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2016 r.

sprawy

R. P.

syna J. i K. z d. B.

ur. (...) w W.

oskarżonego o to, że:

I. w dniu 07 września 2015 r. w Komisariacie Policji w K. złożył zawiadomienie o popełnionym przestępstwie polegającym na sfalszowaniu jego podpisu pod umową kredytową, a następnie na tej podstawie wyłudzenia kredytu w kwocie 27.800 zł z (...) Bank (...) SA wiedząc, że przestępstwa tego nie popełniono,

tj. o czyn z art. 238 k.k.

II. w dniu 01 października 2015 r. będąc przesłuchiwanym w sprawie 3 Ds. 1561/15/VI w Komisariacie Policji w K. po uprzednim uprzedzeniu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, zeznał nieprawdę, twierdząc, że żadnej umowy kredytowej z bankiem (...) SA nie zawierał, mimo że faktycznie w dniu 21 czerwca 2012 r. umowę taką faktycznie zawarł,

tj. o czyn z art. 233 § 1 k.k.

I. oskarżonego **R. P.** uznaje za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów i za to:

- za czyn z pkt I a/o z mocy art. 238 k.k. skazuje go na karę grzywny w wysokości 70 (siedemdziesięciu) stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 (dziesięć) złotych,

- za czyn z pkt II a/o z mocy art. 233 § 1 k.k. skazuje, zaś na podstawie art. 233 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 37 a k.k. wymierza mu karę grzywny w wysokości 100 (stu) stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 (dziesięć) złotych,

II. na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 i § 2 k.k. łączy orzeczone wobec oskarżonego jednostkowe kary grzywny i w ich miejsce orzeka karę łączną w wymiarze 140 (stu czterdziestu) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 (dziesięć) złotych,

III. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w całości.

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego ustalono następujący stan faktyczny:

W dniu 7 września 2015 r. w Komisariacie Policji w K. pojawił się R. P., który do protokołu przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie podał, że nieustalona osoba podrabiając jego podpis wzięła na jego nazwisko kredyt w banku, a on teraz zmuszony jest do jego spłaty. Przed przystąpieniem do złożenia zawiadomienia o przestępstwie przysłuchujący go R. N. z miejscowego Komisariatu Policji uprzedził go o odpowiedzialności karnej za złożenie zawiadomienia o niepopelnionym przestępstwie.

Protokół ten zgodnie z właściwością miejscową przesłano do Komendy Rejonowej Policji W. I, gdzie pod nadzorem Prokuratury Rejonowej (...) wszczęto dochodzenie o sygn. 3 Ds. 1561/15/VI o czyn z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11§ 1 kk polegający na doprowadzeniu w dniu 21 czerwca 2012 r. w W. przy ul. (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 27 800 zł przez pożyczkobiorcę poprzez podrobienie podpisu przez nieznaną osobę podającą się jako R. P. składającą podpis na przedmiotowej umowie na szkodę (...) Bank (...) SA wprowadzając tym w błąd Bank, co do możliwości i zamiaru wywiązania się ze zobowiązania finansowego wynikającego z zawarcia umowy pożyczki gotówkowej o nr (...).

W ramach tego postępowania R. P. został przesłuchany w dniu 1 października 2015 r. w Komisariacie Policji w K. w charakterze świadka, przed przesłuchaniem został on uprzedzony o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy jak i zatajenie prawdy (art. 233§ 1 kk). W złożonych zeznaniach R. P. stanowczo stwierdził, że nie zawierał on żadnej umowy kredytowej z (...) Bank (...) SA, a oszustwo to podejrzewa J. S., któremu sprzedał swoje mieszkanie w W..

W toku tego postępowania uzyskano opinię z zakresu badań dokumentów, z której wynikało, że ręczny zapis cyfrowy „21.06.2016” jak i podpis (...) widniejący na umowie pożyczki gotówkowej o nr (...) został nakreślony przez R. P..

Wobec powyższego w dniu 22 lutego 2016 r. postępowanie 3 Ds. 1561/15/VI zostało umorzone wobec braku znamion czynu zabronionego, a z akt tych wyłączono materiały dotyczące czynów z art. 238 kk i 233§ 1 kk popełnionych przez R. P..

Ustalono też, że z tytułu zawartej umowy kredytowej dokonano spłaty kwoty (...),64 przelewem z rachunku osobistego R. P., który posiadał w (...) Bank (...) SA.

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie następujących dowodów:

protokół przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie k. 9-10, protokół przesłuchania świadka R. P. k.38-39, opinię wydaną na podstawie ekspertyzy kryminalistycznej k.129-134, postanowienie o umorzeniu dochodzenia k.138, zestawienie wpłat dokonanych na rachunek techniczny pożyczki k. 124

Oskarżony R. P. w postępowaniu przygotowawczym nie przyznał się do popełnienia zrzucanych mu czynów i wyjaśnił, iż żadnej umowy pożyczki z (...) Bank (...) SA nie podpisywał. W tym banku ma otwarty rachunek osobisty na który wpływa jego emerytura, ale nikt oprócz niego nie jest upoważniony do dysponowania środkami znajdującymi się na nim. (k.148-150)

W trakcie postępowania przed sądem oskarżony również nie przyznał się do popełniania zarzucanych mu czynów. Wskazał, że przy sprzedaży mieszkania w W. przy ulicy (...), syn zatrudnił J. S., który wyłudził od niego podpis, w ten sposób, że dając mu do podpisania upoważnienie, podsunął mu jeszcze inny dokument do podpisania. Wskazał, że podpisał 3 dokumenty z datą 21.06.2012 r, które rzekomo były upoważnieniami do reprezentacji. Wyjaśnił, że podpisując te 3 dokumenty, przeczytał tylko 2 i były to upoważnienia. Uznał, że jeżeli dwa były zgodne, to trzeci też był zgodny. Wskazał, że J. S. w lutym 2013 r. otrzymał od niego 30000 złotych na zakup mieszkania. Odbyło się to

w tym samym banku, ale w innym oddziale. Wskazał, że nie weryfikował tego człowieka, bo miał to zrobić jego syn. Oskarżony podał, że nie ma kontaktu z J. S. od trzech lat.

Oskarżony wyjaśnił, że wcześniej podpisywał z bankiem (...) wiele umów, były to pożyczki, które spłacał regularnie. Wskazał, że nie kwestionuje podpisu na umowie. Podkreślił, że nie brał kredytu, ale mimo to płacił go przez pół rok, ponieważ nie wiedział, że go faktycznie spłaca, bowiem nie otrzymywał bilingów. Zorientował się, dopiero wtedy, kiedy z emerytury zostało mu potrącane zobowiązanie przez firmę wynajętą przez bank. Osoba pracująca w banku poradziła mu, aby zgłosił, że został okradziony. Oskarżony podkreślił, że nie wiedział, że tam jest jego podpis. Policja nie pokazała mu jego podpisu, jedynie wzięła próbkę pisma. Podkreślił, że poprzednie umowy zawierał w siedzibie oddziału banku na ulicy (...) i znał blankiet umów. (k.168-169)

Sąd zważył, co następuje:

Analizując wyjaśnienia oskarżonego Sąd nie dał mu wiary w zakresie, w jakim nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów. W tym zakresie Sąd ocenił wyjaśnienia oskarżonego jako przyjętą na potrzeby niniejszego postępowania linię obrony, która wobec zgromadzonych dowodów nie jest przekonywująca nie posiadają żadnego odzwierciedlenia w pozostałym materiale dowodowym. Jego wyjaśnienia nie dają się pogodzić z zasadami logiki i doświadczenia życiowego.

Świadek R. N., funkcjonariusz policji zeznał, że we wrześniu 2015 r. w Komisariacie Policji w K., przed przyjęciem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa poinformował oskarżonego o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Oskarżony stwierdził, że rozumie i przystąpił wtedy do czynności przyjmowania zawiadomienia. Z treści tegoż zawiadomienia wynikało, że w 2012 roku miał ktoś wyłudzić kredyt na nazwisko oskarżonego. Czynności zostały wykonane, a materiał przesłany do Komendy Rejonowej Policji W. I. Po niespełna miesiącu, w związku z wnioskiem K. w W. o pomoc prawną funkcjonariusz Policji ponownie przesłuchał w charakterze świadka R. P.. Świadek wskazał, że sugerował oskarżonemu, że na pierwszy rzut oka podpisy są jego, oskarżony jednak zaprzeczał. Ponadto oskarżony wskazywał, że sprawcą przestępstwa może być człowiek na którego przepisał mieszkanie przy ulicy (...). Świadek wskazał, że widział tę umowa kredytową i w jego ocenie trzeba być wyjątkowo nierozgarniętym, by pomylić ją z blankietem upoważnienia.

R. N. wskazał, że w związku z wykonywanymi czynnościami, udał się kiedyś do miejscowości P. w której mieszka oskarżony, wraz z bratem i synem. Świadek podał, że panujące tam warunki wskazywały na to, że nie stroni się tam od alkoholu. Świadek również wskazał, że pokazywał oskarżonemu jego podpis na umowie wraz z opinią biegłego, ale oskarżony się z nią nie zgadzał. (k.169)

Sąd nie znalazł podstaw, by kwestionować zeznania świadka funkcjonariusza Policji – R. N.. Są one logiczne oraz spójne ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, a w szczególności protokołem o przyjęciu ustanego zawiadomienia o przestępstwie (k. 9-10), protokołem przesłuchania świadka R. P. (k.38-39). Nie budziły one żadnych wątpliwości, w ocenie Sądu, co do swej wiarygodności i rzetelności.

Sąd odczytał zeznania świadka J. S., jednakże nie wniosły one istotnych okoliczności do sprawy, albowiem świadek zeznawał na temat formalności związanych ze sprzedażą mieszkania przy ulicy (...) w W.. (k. 126-127).

W oparciu o całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wina oskarżonego R. P. oraz okoliczności popełnienia zarzucanych mu czynów, nie budzą w ocenie Sądu wątpliwości.

Sąd dysponując dowodami w postaci: protokołu o przyjęciu ustanego zawiadomienia o przestępstwie z dnia 8 września 2015 r.(k. 9-10) oraz protokołu przesłuchania świadka R. P. z dnia 1 października 2016 r. (k.38-39)przyjął, iż oskarżony został pouczone o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań oraz odpowiedzialności za zawiadomienie o niepopełnionym przestępstwie. Zostało to ujęte w treści protokołów i potwierdzone podpisem oskarżonego. Oskarżony pomimo to zeznał nieprawdę twierdząc, że żadnej umowy kredytowej z (...) Bank (...) SA nie zawierał, mimo że faktycznie w dniu 21 czerwca 2012 r. umowę taką zawarł. Złożył również zeznania, z których

wynikało, iż ktoś wyłudził kredyt w (...) Banku (...) SA na jego nazwisko w wysokości 27 800 zł. Nie ulega wątpliwości, iż w niniejszym przypadku oskarżony działał umyślnie z zamiarem bezpośrednim. Oskarżony dwukrotnie wskazał rzekomego sprawcę tego przestępstwa i przytoczył okoliczności, które w jego ocenie uzasadniały jego sprawstwo.

Warunkiem odpowiedzialności za przestępstwo z art. 233 § 1 k.k. jest to, by składający zeznanie był uprzedzony o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania. Niewątpliwie ten warunek w przedmiotowej sprawie został spełniony.

Przestępstwa fałszywych zeznań można dopuścić się jedynie w postępowaniu sądowym albo w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy. Należy do nich zaliczyć postępowanie przygotowawcze w sprawach karnych.

Podejmując analizę prawną czynu z art. 233 § 1 kk należy wskazać, iż przestępstwo fałszywych zeznań należy do najczęstszych, przestępstw przeciwko wymiarowi sprawiedliwości. Zgodnie z przepisem art. 233 § 1 kk, dopuszcza się fałszywych zeznań ten, kto składając zeznania mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę. Zabronione zachowanie może więc mieć formę działania polegającego na świadomym składaniu zeznań nieprawdziwych albo zaniechania, które polega na powstrzymaniu się od podania znanych zeznającemu okoliczności stwierdzających prawdę.

Treści zawarte w fałszywych zeznaniach muszą być obiektywnie niezgodne z prawdą, jak również subiektywnie nieprawdziwe. Jest to więc przestępstwo, które można popełnić jedynie umyślnie - w formie zamiaru bezpośredniego lub ewentualnego, tzn. że sprawca musi chcieć zeznać nieprawdę lub zataić prawdę albo przewidywać taką możliwość i z tym się godzić.

Analogicznie występki fałszywego oskarżenia opisany w art. 238 kk, jest przestępstwem umyślnym. Sprawca składając fałszywe zawiadomienie musi co najmniej przewidywać i godzić się na to, że stawiane zarzuty nie są prawdziwe (dolus eventualis).

W tym stanie rzeczy Sąd uznał R. P. za winnego tego, że:

I. w dniu 07 września 2015 r. w Komisariacie Policji w K. złożył zawiadomienie o popełnionym przestępstwie polegającym na sfalszowaniu jego podpisu pod umową kredytową, a następnie na tej podstawie wyłudzenia kredytu w kwocie 27 800 zł z (...) Bank (...) SA wiedząc, że przestępstwa tego nie popełniono czym wyczerpał dyspozycję art. 238 kk

II. w dniu 01 października 2015 r. będąc przesłuchiwanym w sprawie 3 Ds.1561/15/VI w Komisariacie Policji w K. po uprzednim uprzedzeniu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, zeznał nieprawdę twierdząc, że żadnej umowy kredytowej z bankiem (...) SA nie zawarł, mimo, że faktycznie w dniu 21 czerwca 2012 r. umowę taką faktycznie zawarł, czym wyczerpał dyspozycję art. 233§ 1 kk.

Przestępstwo ujęte w art. 233 § 1 k.k. zagrożone jest karą pozbawienia wolności do lat 8. W sprawie możliwe jest zatem zastosowanie art. 37a k.k., który stanowi, że jeżeli ustawa przewiduje zagrożenie karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat, można zamiast tej kary orzec grzywnę albo karę ograniczenia wolności, o której mowa w art. 34 § 1a pkt 1, 2 lub 4 kk.

Sąd wymierzył oskarżonemu za czyn z art. 238 kk karę grzywny w wysokości 70 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 zł. Natomiast za czyn z art. 233§ 1 kk przy zastosowaniu art. 37a kk wymierzył karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 zł.

Wobec podstaw do połączenia kar grzywnien, orzekł karę łączną w wymiarze 140 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 zł.

Wymierzając oskarżonemu karę Sąd uwzględnił jako okoliczność łagodząca dotychczasowy sposób życia oskarżonego, przede wszystkim fakt jego wcześniejszej niekaralności (karta karna k. 156).

Sąd przyjął, iż zachowanie oskarżonego cechowało się znaczną, choć powszechnie lekceważoną, szkodliwością społeczną przypisanych mu czynów, wyrażającą się przede wszystkim w rodzaju naruszonych dóbr chronionych prawem, charakterze, sposobie i motywie działania oskarżonego. Sąd miał też na uwadze, że zachowanie oskarżonego niezgodne z prawem, godziło w prawidłowe funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości oraz narażało Skarb Państwa na niepotrzebne koszty.

W ocenie Sądu kara tego rodzaju i w takim wymiarze jest adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości jego czynów oraz do jego winy. Ustalając wymiar kary Sąd zważył, iż oskarżony uzyskuje stały dochód w postaci emerytury. Kara grzywny w orzeczonej wysokości będzie stanowić dla oskarżonego dolegliwość ekonomiczną, adekwatną do jego możliwości płatniczych, rodzaju popełnionych czynów zabronionych oraz stopnia społecznej szkodliwości. Grzywna w takiej wysokości będzie dla oskarżonego dolegliwą, nie narażając go przy tym na utratę możliwości utrzymania siebie i rodziny.

W opinii Sądu wymierzona kara jest wystarczająca do osiągnięcia celów kary, zarówno w zakresie jej zapobiegawczego, wychowawczego oddziaływania na oskarżonego, a przede wszystkim zrozumienia karygodności swego postępowania i wyciągnięcia z tego wniosków na przyszłość, jak i w zakresie prewencji ogólnej.

Sąd zwolnił oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, uznając, że byłaby to nadmierna dolegliwość.